

ต้นทุนการผลิตข้าวนาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105

ในการศึกษาต้นทุนการผลิตข้าวเจ้านาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105 จะทำการศึกษาค้นทุนของผู้ผลิตขั้นเริ่มต้นซึ่งก็คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ข้อมูลที่ได้ศึกษาส่วนใหญ่ในบทนี้จะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการสอบถามเกษตรกรโดยตรง

การจำแนกต้นทุนการผลิตข้าวเจ้านาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105

ต้นทุนการผลิตข้าวเจ้านาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105 แยกตามลักษณะที่ต้นทุนนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต เช่นเดียวกับต้นทุนการผลิตใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝน ดังนี้

1. ต้นทุนผันแปร

หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณการผลิตข้าวเปลือก ซึ่งได้แก่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก. ค่าแรงงาน ในการผลิตข้าวเจ้าฯ ได้แยกขั้นตอนในการผลิตเป็นการเตรียมกล้า การปลูก การเก็บเกี่ยว และนำไปเข้ายุ้งฉาง ซึ่งมีการจ้างแรงงานเป็นส่วนมากเนื่องจากในแต่ละขั้นตอนการผลิตต้องใช้จำนวนแรงงานเครื่องจักร หรือคนครั้งละมาก ๆ ทำให้จำนวนแรงงานในครอบครัวมีไม่เพียงพอ ค่าแรงตั้งแต่การเตรียมดินเพาะกล้าจนถึงการขนขึ้นยุ้งฉาง สามารถแยกรายละเอียดได้ดังนี้

- ค่าแรงงานในการเตรียมกล้า เป็นค่าใช้จ่าย ตั้งแต่การเตรียมดิน การเอาน้ำเข้าแปลงเพาะ การให้ปุ๋ย การหว่านเมล็ดพันธุ์ โดยจะใช้แรงงานครัวเรือนเป็นส่วนมาก

- ค่าแรงงานในการปลูก เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปลูกข้าวในนาซึ่งประกอบไปด้วย การแผ้วถางไถที่ การทำคันนา การทำเหมืองส่งน้ำ การถอนกล้าและปลูก การปลูกซ่อม การฉีดยาและให้ปุ๋ย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานจ้าง

- ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวแล้วนำไปเข้ายุ้งฉาง เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตั้งแต่การเก็บเกี่ยวรวงข้าว และรวบรวมมัดให้เป็นกอง การสีฝัดและการขนขึ้นยุ้งฉาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานจ้าง

ข. ค่าวัสดุการเกษตร เป็นค่าวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการปลูกและการเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินสดเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่

- ค่าเมล็ดพันธุ์
- ค่าวัสดุในแปลงเพาะกล้าและในนา ประกอบด้วย ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมันรถไถ ค่าน้ำมันสูบน้ำเข้านา
- ค่าวัสดุในการบรรจุ เช่น ค่ากระสอบ ค่าเชือก

ค. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ หมายถึง ต้นทุนการผลิตในส่วนที่นอกเหนือไปจากค่าแรงและค่าวัสดุ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการผลิตเป็นส่วนรวม ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการขาย (ค่าขนส่ง) และดอกเบี้ยเงินลงทุน

สำหรับการคำนวณดอกเบี้ยเงินลงทุน (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข)

คิดจากอัตราดอกเบี้ย 12.5 % ต่อปี อันเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์ ประจำปี 2530/2531 ระยะเวลา 6 เดือน ซึ่งเป็นระยะเวลาตั้งแต่การเตรียมกล้าจนกระทั่งสามารถนำข้าวเปลือกไปขาย โดยเงินต้นที่นำมาคำนวณได้มาจากเงินต้นที่เกษตรกรกู้มาจริง สำหรับเกษตรกรผู้ที่มีเงินกู้ ดอกเบี้ยเงินลงทุนในส่วนนี้จะอยู่ในรูปค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินสดและสำหรับเกษตรกรผู้ที่ไม่เงินกู้ เงินต้นที่นำมาคำนวณมาจากต้นทุนที่อยู่ในรูปค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินสดทั้งหมด ดอกเบี้ยเงินลงทุนในส่วนนี้จะเป็นการประเมินขึ้นมาและจะอยู่ในรูปค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงินสด

2. ต้นทุนคงที่

หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วมีจำนวนคงที่ไม่ว่าจะมีการผลิตข้าวเปลือกเพิ่มขึ้น หรือน้อยลงในระดับการผลิตระดับหนึ่ง ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ได้แก่

ก. ค่าที่ดิน คำนวณจากอัตราราคาเช่าที่ดินต่อไร่ ซึ่งถ้าเป็นที่ดินของตนเองจะประเมินค่าเช่า (ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงินสด) รวมกับค่าภาษีที่ดิน (ค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินสด) รวมกันเท่ากับราคาตลาด ค่าใช้ที่ดินจะไดจากการนำอัตราค่าเช่าที่ดินต่อไร่ คูณ กับจำนวนไร่ที่มีอยู่ ส่วนมากที่ดินที่ใช้จะเป็นของเกษตรกรเอง

ข. ค่าภาษีที่ดิน คำนวณจากอัตราภาษีที่ดิน 5 บาทต่อไร่ คูณด้วยจำนวนไร่ที่มีอยู่ เฉพาะที่ดินที่เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์เป็นของตนเองเท่านั้น

ค. ค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร คำนวณโดยใช้วิธีอัตราเส้นตรง (Straight-line Method) นั่นคือ (ราคาทุน-มูลค่าซาก)/อายุการใช้งาน ซึ่งค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรนั้นแบ่งเป็น ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ที่ไม่มีค่าซาก และค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ที่มีมูลค่าซาก ได้จากการประเมินมูลค่าอุปกรณ์เมื่อสิ้นอายุการใช้งาน ส่วน

อายุการใช้งานของอุปกรณ์ได้จากการสอบถามจำนวนปีที่ใช้อุปกรณ์นั้นมาแล้ว รวมกับจำนวนปีที่คาดว่าจะใช้งานได้อีก ค่าเสื่อมดังกล่าวถือเป็นต้นทุนของข้าวเพียงระยะเวลา 6 เดือน

ง. ค่าอุปกรณ์การเกษตรที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี ได้แก่ ค่างอบ
คำนวณจากมูลค่าอุปกรณ์การเกษตรนั้น

จ. ค่าซ่อมแซมหิ้งฉางและอุปกรณ์การเกษตร

ส่วนประกอบต้นทุนการผลิตข้าวจะแสดง ได้ดังนี้

1. ต้นทุนผันแปร

1.1 ค่าแรงงาน

1.1.1 ค่าแรงงานในการเตรียมกล้า

- ค่าแรงงานในการเตรียมดิน
- ค่าแรงงานหว่านปุ๋ยและเมล็ดพันธุ์

จ. ค่าแรงงานท่อน้ำเข้าแปลงเพาะ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1.1.2 ค่าแรงงานในการปลูก

- ค่าแฉ่วถางและไถที่
- ค่าแรงงานทำคันนา
- ค่าแรงงานทำเหมืองส่งน้ำ
- ค่าถอนกล้า
- ค่าแรงงานปลูกและปลูกซ่อม
- ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยและฉีดยา

1.1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและนำไปเข้ายังฉาง

- ค่าแรงงานเกี่ยวข้าว
- ค่ารวมมัดกอง
- ค่านวด สีกัดข้าว
- ค่าแรงขนขึ้นยังฉาง

1.2 ค่าวัสดุการเกษตร

1.2.1 ค่าวัสดุในการเตรียมกล้า

- ค่าเมล็ดพันธุ์
- ค่าปุ๋ย
- ค่ายาปราบศัตรูพืช
- ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำและรถไถ

1.2.2 ค่าวัสดุในนา

- ค่าปุ๋ย
- ค่ายาปราบศัตรูพืช
- ค่าน้ำมันสูบน้ำและรถไถ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1.2.3 ค่าวัสดุในการเก็บเกี่ยวและนำไปเข้ายังฉาง

- ค่าเชือก
- ค่ากระสอบ
- ค่าเข็ม
- ค่าน้ำมันขนส่งเข้ายังฉาง

1.3 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

1.3.1 ค่าขนส่ง

1.3.2 ค่าใช้จ่ายในการขาย

1.3.3 ค่าซ่อมบำรุงและอุปกรณ์การเกษตร

1.3.4 ดอกเบี้ยเงินลงทุน

2. ต้นทุนคงที่

2.1 ค่าที่ดินและภาษีที่ดิน

2.2 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร

2.3 ค่าอุปกรณ์การเกษตรที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี

2.4 ค่าซ่อมแซมบำรุงและอุปกรณ์การเกษตร

3. ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

3.1 ต้นทุนผันแปร

3.2 ต้นทุนคงที่

4. ต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกต่อไร่

ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น/จำนวนไร่

5. ต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกต่อเกวียน (1 เกวียน เท่ากับ 100 ถัง)

ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น/จำนวนผลผลิตข้าวเปลือกทั้งสิ้น

ตารางที่ 15 แสดงส่วนประกอบต้นทุนการผลิตข้าวเจ้าพันธุ์ดอกมะลิ 105

รายการ	ค่าใช้จ่ายเป็น ตัวเงินสด	ค่าใช้จ่ายไม่ เป็นตัวเงินสด	ค่าใช้จ่าย รวม
<u>ต้นทุนผันแปร</u>			
1. <u>ค่าแรงงาน</u>			
1.1 ค่าแรงงานเพาะกล้า			
- เตรียมดิน	1,540.00	1,350.00	2,890.00
- หว่านเมล็ด	40.00	360.00	400.00
- หว่านปุ๋ย	40.00	99.00	139.00
- ดูแลรดน้ำ (เอาน้ำเข้านา)	0.00	125.00	125.00
- จัดยาฆ่าแมลง	50.00	50.00	100.00
- ถอนกล้า	22,120.00	2,535.00	24,655.00
<u>รวม</u>	23,790.00	4,519.00	28,309.00
1.2 ค่าแรงงานปลูก			
- ถาง	1,740.00	2,000.00	3,740.00
- ไถ	34,990.00	4,840.00	39,830.00
- ดำนา	39,680.00	5,460.00	45,140.00
- ทำคันทนา	6,105.00	6,220.00	12,325.00
- ปลูกซ่อม	1,300.00	7,007.38	8,307.38
- ใส่ปุ๋ย	0.00	0.00	0.00
- พรวนดิน	6,085.00	7,240.00	13,325.00
- จัดยา	1,000.00	750.00	1,750.00
- ทำเหมื่อนน้ำ	9,960.00	2,010.00	11,970.00
<u>รวม</u>	100,860.00	35,527.38	136,387.38

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	ค่าใช้จ่ายเป็น ตัวเงินสด	ค่าใช้จ่ายไม่ เป็นตัวเงินสด	ค่าใช้จ่าย รวม
1.3 ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว			
- เก็บเกี่ยว	84,470.00	5,570.00	90,040.00
- รวมนัด	6,045.00	12,480.00	18,525.00
- นวด	0.00	1,180.00	1,180.00
- ฆ่า	24,902.38	924.00	25,826.38
- ชนกันยุ่ง	9,422.33	8,843.33	18,265.66
รวม	124,839.71	29,033.34	153,873.05
รวมค่าแรงในการเกษตรทั้งสิ้น	249,489.71	69,079.72	318,569.43
2. วัสดุการเกษตร			
2.1 ค่าวัสดุเพาะกล้า			
- เมล็ดพันธุ์	4,500.00	11,000.00	15,500.00
- ปุ๋ย	4,978.00	0.00	4,978.00
- ยาปราบศัตรูพืช	716.50	0.00	716.50
- ค่าน้ำมัน	4,304.00	0.00	4,304.00
รวม	14,498.50	10,500.00	24,998.50
2.2 ค่าวัสดุในนา			
- ปุ๋ย	0.00	0.00	0.00
- ยาปราบศัตรูพืช	5,659.00	0.00	5,659.00
- ค่าน้ำมัน	17,780.00	0.00	17,780.00
รวม	23,439.00	0.00	23,439.00

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	ค่าใช้จ่ายเป็น ตัวเงินสด	ค่าใช้จ่ายไม่ เป็นตัวเงินสด	ค่าใช้จ่าย รวม
2.3 ค่าวัสดุเก็บเกี่ยวและบรรจุ			
- กระสอบ	180.00	0.00	180.00
- ค่าน้ำมัน	1,000.00	0.00	1,000.00
รวม	1,180.00	0.00	1,180.00
รวมวัสดุการเกษตรทั้งสิ้น	39,117.50	10,500.00	49,617.50
3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ			
3.1 ค่าใช้จ่ายในการขาย	2,231.00	3,980.00	6,211.00
3.2 ค่าดอกเบี้ย	12,812.50	14,638.79	27,451.29
รวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	15,043.50	18,318.79	33,362.29
รวมต้นทุนผันแปร	303,650.71	98,198.51	401,849.22
ต้นทุนคงที่			
1. ที่ดินและภาษีที่ดิน	87,606.00	291,234.00	378,840.00
2. ค่าเสื่อมราคา	0.00	35,182.37	35,182.37
3. ค่าอุปกรณ์ที่ใช้หมดใน 1 ปี	1,878.00	0.00	1,878.00
4. ค่าซ่อมแซม	23,900.00	0.00	23,900.00
รวมต้นทุนคงที่ทั้งหมด	112,838.00	326,962.37	439,800.37
รวมต้นทุนการผลิตทั้งหมด	416,488.71	425,160.88	841,649.59

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตข้าวเจ้านาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105

ข้าวเจ้านาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105 ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ทำการศึกษาค้างนี้จำนวน 25 ฟาร์ม โดยเฉลี่ยจะปลูกฟาร์ม¹ละ 17.64 ไร่ ได้ผลผลิตข้าวเปลือก เฉลี่ยฟาร์มละ 11.35 เกวียน หรือไร่ละ 0.64 เกวียน มีต้นทุนข้าวเปลือกทั้งสิ้น 33,665.98 บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 1,908.50 บาท หรือคิดเป็นต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกต่อเกวียนเฉลี่ย 2,966.69 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้ (ตารางที่ 16)

---

¹ 1 ฟาร์ม หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเจ้านาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105 1 ราย

1. ต้นทุนผันแปร

ต้นทุนผันแปรเปลี่ยนไปตามปริมาณการผลิต ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่าวัสดุการเกษตร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งรวมแล้วมีจำนวน 16,073.97 บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 911.22 บาท หรือเฉลี่ยแถวหนละ 1,416.46 บาท หรือ คิดเป็นร้อยละ 47.75 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น รายละเอียดต้นทุนผันแปรมีดังนี้

ก. ค่าแรงงาน แบ่งเป็นค่าแรงงานตั้งแต่ การเตรียมกล้า การปลูก การเก็บเกี่ยวและนำเข้าไปยังฉาง แรงงานที่ใช้เป็นแรงงานที่เกิดจากการจ้างเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอัตราค่าแรงเฉลี่ยประมาณ 40 บาทต่อวัน ค่าแรงในการปลูกข้าว มีจำนวน 12,742.78 บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 722.38 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.85 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น รายละเอียดต้นทุนค่าแรงมีดังนี้

- ค่าแรงงานในการเตรียมกล้า เริ่มตั้งแต่การเตรียมดินแปลงเพาะ การเอาน้ำเข้าแปลงเพาะ การให้ปุ๋ย การหว่านเมล็ด รวมทั้งสิ้นมีจำนวน 1,132.36 บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 64.19 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.36 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

- ค่าแรงงานในการปลูก มีวิธีการปลูกเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน ซึ่งใช้แรงงานจากเครื่องจักรมากกว่าแรงงานคน และไม่ใช้แรงงานจากสัตว์ (ส่วนใหญ่จะจ้างรถแทรกเตอร์มาทำการไถตะ ไถแปร เฉลี่ยไร่ละ 160 บาท) การทำคันทนาในแต่ละไร่จะมีการทำคันทนาต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับพื้นที่ และรูปของนา ต่อจากนั้นชาวนาจะทำเหมืองส่งน้ำเข้านาและถอนกล้าจากแปลงเพาะมาปลูก ซึ่งเรียกว่า "การปักดำ" ส่วนใหญ่เกษตรกรมักจะไม่ใส่ปุ๋ยในนาเนื่องจากที่ดินในแถบนี้อุดมสมบูรณ์อยู่แล้วแต่จะมีการฉีดยาฆ่าแมลงและวัชพืช เกษตรกรบางรายอาจมีการปลูกซ่อมในส่วนของต้นกล้าที่ตาย ขึ้นตอนเหล่านี้ใช้แรงงานจ้างเป็นส่วนมาก มีจำนวนทั้งสิ้น 5,455.50 บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 309.27 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.21

ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

- ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และนำไปเข้ายังฉาง เกษตรกรจะ เริ่มเก็บเกี่ยวข้าวราว 30 วัน หลังจากออกดอก รวงข้าวที่เกี่ยวได้จะถูกมัดรวมกัน ๆ ไว้เพื่อ ตากแดดให้แห้ง 3-5 วัน แล้วจึงนำมาสีฝัดเพื่อให้ข้าวเปลือกแยกออกจากฟางข้าว ค่าจ้างสี ฝัด ประมาณถังละ 1 บาท (100 ถัง เท่ากับ 1 เกวียน) เมื่อสีฝัดเสร็จแล้วก็จะนำขึ้นยังฉาง รวมทั้งสิ้นมีจำนวน 348.92 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.28 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

ข. ค่าวัสดุการเกษตร วัสดุที่ใช้ในการปลูก เก็บเกี่ยวและบรรจุ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช น้ำมันที่ใช้ในเครื่องสูบน้ำและรถไถ ค่ากระสอบ เป็นต้น วัสดุเหล่านี้ใช้แล้วหมดไป ซึ่งในการปลูกข้าว มีค่าวัสดุจำนวน 1,984.70 บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 112.51 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.90 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น รายละเอียดค่าวัสดุ ต่าง ๆ มีดังนี้

- ค่าวัสดุในแปลงเพาะกล้า ได้แก่ ปุ๋ย ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าน้ำมัน เครื่องสูบน้ำ และรถไถ มีจำนวน 999.94 บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 56.69 บาท คิดเป็น ร้อยละ 2.97 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

- ค่าวัสดุไถนา ได้แก่ ค่าปุ๋ย (เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ใส่ปุ๋ยไถนา) ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมันรถไถและค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ มีจำนวน 937.56 บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 53.15 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.79 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

- ค่าวัสดุในการบรรจุ ได้แก่ ค่ากระสอบ และค่าเชือก ซึ่งนับว่า มีน้อยมาก เนื่องจากเกษตรกรสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก็จะมีแต่เฉพาะ ส่วนที่ซื้อมาเพื่อทดแทนส่วนที่เสียหาย หรือสูญเสียไป วัสดุที่ใช้ในการบรรจุมีจำนวน 47.20

บาทต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 2.67 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.14 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

ค. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการขายหรือค่าขนส่งข้าวเปลือกไปขาย ดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้เพื่อการปลูกข้าว ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มีจำนวน 1,346.49 บาท ต่อฟาร์ม เฉลี่ยไร่ละ 76.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.00 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

2. ต้นทุนคงที่

ได้แก่ ค่าที่ดินและภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมราคา ค่าอุปกรณ์การเกษตรที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี ค่าซ่อมแซมยุ้งฉางและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งสิ้น 17,592.01 บาทต่อฟาร์ม หรือเฉลี่ยเกวียนละ 1,550.23 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.25 ของต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

การที่ต้นทุนคงที่ในการปลูกข้าวสูงมากเมื่อเทียบกับต้นทุนทั้งหมด เนื่องจากที่ดินในแถบนี้เป็นที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ค่าเช่าที่ดินจึงสูงตามไปด้วยในขณะที่เกษตรกรสามารถลดต้นทุนผันแปรได้บางส่วน คือ ค่าปุ๋ยในนา ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรในจังหวัดนี้จะไม่ใส่ปุ๋ยลงไปใต้นาข้าว ยกเว้นแต่จะใส่ปุ๋ยลงไปใต้นแปลงเพาะกล้าเท่านั้น

ต้นทุนการผลิตข้าวเจ้าหนาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105 ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างของเกษตรกรผู้ปลูกจำนวน 25 ฟาร์มได้ แสดงไว้ตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ต้นทุนการผลิตข้าวเจ้านาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105 ในจังหวัดเพชรบูรณ์

ปีการเพาะปลูก 2530/2531 จำนวนตัวอย่าง 25 ฟาร์ม

หน่วย: บาท

รายการ	รวมทุกฟาร์ม	เฉลี่ยต่อฟาร์ม	เฉลี่ยต่อไร่	ร้อยละ
เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	441.00	17.64		
จำนวนผลผลิตข้าวเปลือก (เกวียน)	283.70	11.35	0.64	
ต้นทุนผันแปร (บาท)				
1. ค่าแรงงาน				
1.1 ค่าแรงงานในการเตรียมกล้า	28,309.00	1,132.36	64.19	3.36
1.2 ค่าแรงงานในการปลูก	136,387.38	5,455.50	309.27	16.21
1.3 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและนำเข้ายุ้งฉาง	153,873.05	6,154.92	348.92	18.28
	318,569.43	12,742.78	722.38	37.85
2. ค่าวัสดุการเกษตร				
2.1 ค่าวัสดุในแปลงเพาะกล้า	24,998.50	999.94	56.69	2.97
2.2 ค่าวัสดุในนาข้าว	23,439.00	937.56	53.15	2.79
2.3 ค่าวัสดุในการบรรจุ	1,180.00	47.20	2.67	0.14
	49,617.50	1,984.70	112.51	5.90

ตารางที่ 16 (ต่อ)

หน่วย: บาท

รายการ	รวมทุกฟาร์ม	เฉลี่ยต่อฟาร์ม	เฉลี่ยต่อไร่	ร้อยละ
3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ				
3.1 ค่าใช้จ่ายขาย	6,211.00	248.44	14.08	0.74
3.2 ดอกเบี้ยจ่าย	27,451.29	1,098.05	62.25	3.26
	<u>33,662.29</u>	<u>1,346.49</u>	<u>76.33</u>	<u>4.00</u>
รวมต้นทุนผันแปร	<u>401,849.22</u>	<u>16,073.97</u>	<u>911.22</u>	<u>47.75</u>
ต้นทุนคงที่				
1. ที่ดินและภาษีที่ดิน	378,840.00	15,153.60	859.05	45.01
2. ค่าเสื่อมราคา	35,182.37	1,407.29	79.78	4.18
3. ค่าอุปกรณ์อายุไม่เกิน 1 ปี	1,878.00	75.12	4.26	0.22
4. ค่าซ่อมแซม	23,900.00	956.00	54.19	2.84
รวมต้นทุนคงที่	<u>439,800.37</u>	<u>17,592.01</u>	<u>997.28</u>	<u>52.25</u>
รวมต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	<u>841,649.59</u>	<u>33,665.98</u>	<u>1,908.50</u>	<u>100.00</u>
ต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกต่อไร่	<u>2,966.69</u>			